



## Konferencija "Savremene tendencije u američkom horor filmu"

### BIOGRAFIJE I SAŽECI

#### **Koliko je „Uzvišen“ bio naš „Post-horor“? – Dejan Ognjanović**

„Uzvišeni“, ili „Post-horor“ je etiketa koja se javila u poslednjih pet godina kako bi opisala neke od istaknutijih novih američkih i svetskih horor filmova, kao što su *It Comes at Night*, *A Ghost Story*, *Personal Shopper*, *The Neon Demon*, i drugi, i izdvojila ih iz pretpostavljeno nižeg ranga „čistih“, umetnički neambicioznijih žanrovskih filmova. U ovom radu preispituju se ova klasifikaciona strategija i njen implicitni vrednosni sud, a pre svega njena estetska i žanrovska (ne)utemeljenost.

**Dejan Ognjanović** (1973) je pisac, filmski i književni kritičar, prevodilac, esejista. Doktorirao 2012. na Filozofskom fakultetu u Beogradu s temom „Istorijska poetika horor žanra u anglo-američkoj književnosti“. Objavio knjige *Faustovski ekran* (2006), *U brdima, horori* (2007), *Studija strave* (2008), *Poetika horora* (2014), *Više od istine: Kadijević o Kadijeviću* (2017), *The Weird World of H.P. Lovecraft* (2017) i *Kult Gula* (2019), tri romana (*Naživo*, 2003; 2010; 2019), *Zavodnik* (2014; 2015; 2021) i *Prokletije* (2021) i zbirku priča *Divlja kapela* (2022). Filmske kritike i eseje objavljivao u vodećim srpskim časopisima, kao i u inostranim magazinima, popularnim knjigama i akademskim zbornicima (SAD, V. Britanija i Kanada). Stalni je saradnik vodećeg svetskog horor magazina *Rue Morgue* od 2010. Urednik je edicije „Poetika strave“ u *Orfelinu* od 2015. godine. Bio je u najužem izboru za vodeću svetsku horor nagradu „Brem Stoker“ 2022. godine, u kategoriji eseja.

### **Popcorn Horror – Mateja Đedović**

Koji su metodi kojim filmski studiji pokušavaju da učine horor filmove prijemčivim najširoj mogućoj publici? Kako primenjuju “Marvel model” na postojeće intelektualne svojine u horor žanru u težnji da izgrade franšize i filmske univerzume? Kako se savremene horor franšize razlikuju od nekadašnjih? Zašto veliki studiji i dalje ne uspeavaju da prodru na horor tržište (npr. stalni neuspeh pokretanja Dark Universe franšize)? Kako izgleda Blumhouse model koji je i dalje jedan od najuspešnijih u filmskoj industriji?

**Mateja Đedović** je apsolvent multimedijalne režije na Akademiji umetnosti u Novom Sadu. Režirao je nekoliko kratkih filmova koji su učestvovali na brojnim međunarodnim filmskim festivalima. Reditelj je nagrađivane opere za decu “Dečja soba” u Malom pozorištu Duško Radović. Učestvovao je na brojnim naučnim konferencijama u Londonu, Kingstonu i Lajdenu gde je predstavljao radove o Denisu Poteru, Kenu Raselu, Stenliju Kjubriku i En Bronte. Objavljeni radovi uključuju “Utopia Gone Wrong: Mirages of Yugoslavia in the Clockwork Mirror” u *Historical Journal of Film Radio and Television* i “Ken Russell and Dennis Potter: An Extraordinary Parallel” u knjizi “Re-Focus: The Films of Ken Russell” u izdanju Edinburgh University Pressa.

### **Rodna pitanja u novom američkom horor filmu – Dragan Jovičević**

Iako se čini da eksploatacija kvir sadržaja uzima posebnog maha i udela u hororima poslednjih godina, kvir je bio nerazdvojni činilac brojnih ostvarenja žanra tokom njegove istorije. Horor filmovi su podrazumevali brojna rodna iščitavanja bilo da su ona bila skrivena ili su se autori bavili telesnim transformacijama, skrivenim identitetima... Od filmova Džejmisa Vejla, jednog od prvih autovanih homoseksualaca među rediteljima, istorija kvira i horora čini se neraskidivom, a primera je mnogo. Danas, LGBT pitanja postaju ključni pokretači filmskih radnji, a samo neki od primera su filmovi *They/Them* ili *Bodies, Bodies, Bodies*.

**Dragan Jovičević** je doktorirao teoriju filma i medija na Fakultetu dramskih umetnosti u Beogradu (2016) i diplomirao na Fakultetu muzičke umetnosti u Beogradu (2001). Osnivač je Udruženja Grajfer (Greifer), u čijoj produkciji trenutno nastaje nekoliko filmova, različitih žanrova i formata, koje potpisuje kao autor i producent. Urednik je kulture u nedeljniku NIN i novinar sa dugogodišnjim iskustvom. Objavio je tri teorijske knjige o filmu, jedan roman, brojne kratke priče, eseje i naučne radove iz oblasti filma i kulture. Učesnik je evropskih filmskih radionica za igrane, dokumentarne i animirane filmove. Radio je na domaćim i stranim filmskim festivalima.

### **Žanrovska ortodoksija i inovacija u savremenom američkom horor filmu - Miloš Cvetković**

Tema izlaganja je odnos savremenih autora prema tradicijama horor filma, odnosno u kojoj meri se oni oslanjaju na postojeće tradicije i prethodne autore, a gde se i na koji konkretno način ogleda njihova inovacija. To će biti analizirano kroz sledeće korake:

Identifikovanje najvažnijih autora o kojima će u izlaganju biti reč (Majk Flanagan, Džejmjs Von, Ari Aster, Robert Eggers, Džordan Pil, Taj Vest, Karin Kusama).

Džejs Von i Majk Flanagan: Dva lica mejnstrim horora. Njihov odnos spram nasleđa modernog horor filma. Da li ima smisla govoriti o novom Vesu Krejvenu, Džonu Karpenteru itd. Paralele sa žanrovskim uzorima i inspiracijama (filmskim i književnim).

Aster, Egers i Pil i tzv. "elevated horror": Između marketinškog trika i istinske inovacije. Na koji način se kroz ovu odrednicu inovacija može tretirati kao udaljavanje od žanra, odnosno zašto je taj pristup ipak pogrešan.

Ostali savremeni autori i njihove konkretne tematske preokupacije. Porodični odnosi kao izvor horora u filmovima Arija Astera; folklorni horor Roberta Egersa; angažovani horor Džordana Pila; preispitivanje tipskih likova u filmu *Jennifer's Body* Karin Kusame; oživljavanje duha 70-ih u filmovima Taja Vesta.

**Miloš Cvetković**, rođen 1979. u Beogradu. Studira Opštu književnost i teoriju književnosti na Filološkom fakultetu u Beogradu. O filmu piše od 2005. Objavljivao kritike, eseje i druge tekstove za: Internet magazine Popboks i Libartes, časopise Yellow Cab, Huper i Filaž. Esej pod nazivom: „Film osvete – Balada o svirepom Radivoja Lole Đukića“, objavio je u okviru zbornika *Novi kadrovi* (CLIO, Beograd, 2008). Objavio filmske eseje u knjigama: *101 Sci-Fi Movies* i *101 War Movies* (Barron's, New York, 2009).

### **Horor, politička korektnost i smrt subverzivnog B-filma – Dejvid Flint**

Kako horor film sve više ulazi u mejnstrim, a kulturni ratovi zahtevaju da ljudi zauzmu strane u sve krhkijim društveno-političkim podelama, da li je moguće da žanr izgrađen na iskorišćavanju naših najdubljih strahova i podrivanju društvenih normi ostane relevantan? Može li horor pritiskati potrebnu dugmad a da nikoga ne uvredi ili će sve više igrati na sigurno? Da li se horor film može prilagoditi i procvetati u svetu u kome se toliko tema smatra ili kulturološki osetljivim ili potpuno nedopustivim, i gde svaki pokušaj da se prekorače ti tabui rizikuje da bude viđen kao jednostavno reakcionaran? Da li je horor kakav smo poznavali mrtav? I ako jeste, da li to treba da nas zanima ili treba da tražimo novi način da zastrašimo publiku?

**Dejvid Flint (David Flint)** je slobodni pisac koji je opširno pisao o hororu i kultnom bioskopu. Njegove knjige uključuju *Ten Years of Terror* (FAB Press), *Sheer Filth* (FAB Press), *Zombie Holocaust: How the Living Dead Devoured Pop Culture* (Plexus), *Babylon Blue* (Creation), *Horror Out of Control* (Reprobate Press) i *Satan Superstar* (Reprobate Press) i pisao je za različite knjige i časopise kao što su *Penthouse*, *The Dark Side*, *Delirium*, *Flesh and Blood*, *The Dennis Hopper Top Ten*, *Torture garden: Body Probe*, *Rapid Eye* i *Redeemer*. Dao je audio komentare, video eseje i tekst knjižice za Blu-rej izdanja filmova *Nightbreed*, *The Brotherhood of Satan*, *Edge of Sanity*, *Love Brides of the Blood Mummy*, *Last House on the Left*, *The Devil's Men* i *The Garden of Torments*.

### **Fenomen „Torture Porn“ - Romen Rol**

Danas je „Torture Porn“ izraz koji opisuje podžanr u žanrovskom, horor ili fantastičnom filmskom svetu. Pre smo ga zvali „Slasher“ ili samo horor filmovi, ali od 2006. godine, kada je prvi put upotrebljen ovaj izraz, on je i sam postao podžanr. Postoji li razlika između starih horor filmova, slešera i podžanra „Torture Porn“ i šta je učinilo ovaj fenomen tako popularnim?

**Romen Rol (Romain Roll)**, rođen u Luksemburgu, od detinjstva je fasciniran žanrovskim filmovima. Suosnivač je i konsultant BIF-Marketa, jedinog tržišta žanrovskih filmova u Evropi, kao i član komisije za selekciju dugometražnih igranih filmova Međunarodnog festivala fantastičnog filma u Briselu u Belgiji (BIFFF). Romen je dugo bio koordinator Melijesove međunarodne federacije festivala (MIFF) i već 35 godina je uključen u žanrovsku filmsku industriju. Tokom deset godina vodio je Međunarodni filmski festival Cinenigma Lukembourg. Takođe je glumio u trileru Pola Baroa „Nature Morte“ i u „Čudna boja suza vašeg tela“ Helene Katet i Bruna Forzanija.

### **Rasna pitanja (#black lives matter) u novim američkim hororima - Igor Stanojević**

Od *Belog zombija*, preko *Vriska 2* i sve do nedavnog niza horora proisteklih iz uspeha filma *Beži (Get Out)*, život Afroamerikanaca i njihovo iskustvo bili su sastavni deo pejzaža horor bioskopa. Cinema of Slay će izložiti najvažnija i relevantna dela savremenog crnog horor filma, istražiti njihove teme i analizirati često neočekivane pristupe njihovom istraživanju.

**Igor Stanojević** je srpski reditelj, pisac i filmski selektor. Magistrirao je filmsku režiju na Akademiji umetnosti u Beogradu. Njegovi kratki filmovi su prikazani i nagrađivani na mnogim međunarodnim filmskim festivalima. Njegovi tekstovi objavljeni su u *Plejboju*, *Filažu*, *Kinoteci*, *Kulturnom dodatku Politike* i mnogim drugim publikacijama. Mentor je radionice snimanja dokumentarnog filma MiniDoc. Od 2016. godine radi kao direktor programa festivala Dani slovenačkog filma. Trenutno je selektor festivala Beldocs IDFF.

### **Film strave nakon pokreta #MeToo - Mario Kozina**

Pokret #MeToo u središte je interesa javnosti stavio problem seksualnog uznemiravanja i zlostavljanja kojem su izložene žene u poslovnom okruženju, posebice u miljeu filma, televizije i *showbusinessa*. Rasprave koje je potaknuo pokrenule su promjene u reprezentaciji ženskih i muških likova na filmu, pa tako i filmu strave, u nekim slučajevima dovodeći u pitanje i žanrovski DNK. Kroz analizu tema, motiva i postupaka iz nekoliko nezavisnih i studijskih naslova nastalih nakon 2018. godine ovo izlaganje istražiti će utjecaj pokreta #MeToo na suvremeni horor, s naglaskom na promjene u karakterizaciji likova, konstrukciji zapleta, izgradnji strave i konceptu čudovišta.

**Mario Kozina** (Zagreb, 1987) magistrirao je komparativnu književnost na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Programski je voditelj kina Kinoteka i Ljetne pozornice Tuškanac u Zagrebu, vanjski je predavač na Akademiji dramske umjetnosti u Zagrebu te član selekcijske komisije Festivala eksperimentalnog filma i videa 25 FPS. Tekstove je objavljivao u nekoliko hrvatskih specijaliziranih časopisa i portala, na radiju i televiziji, a za svoj kritički rad osvojio je nagrade Hrvatskog društva filmskih kritičara.